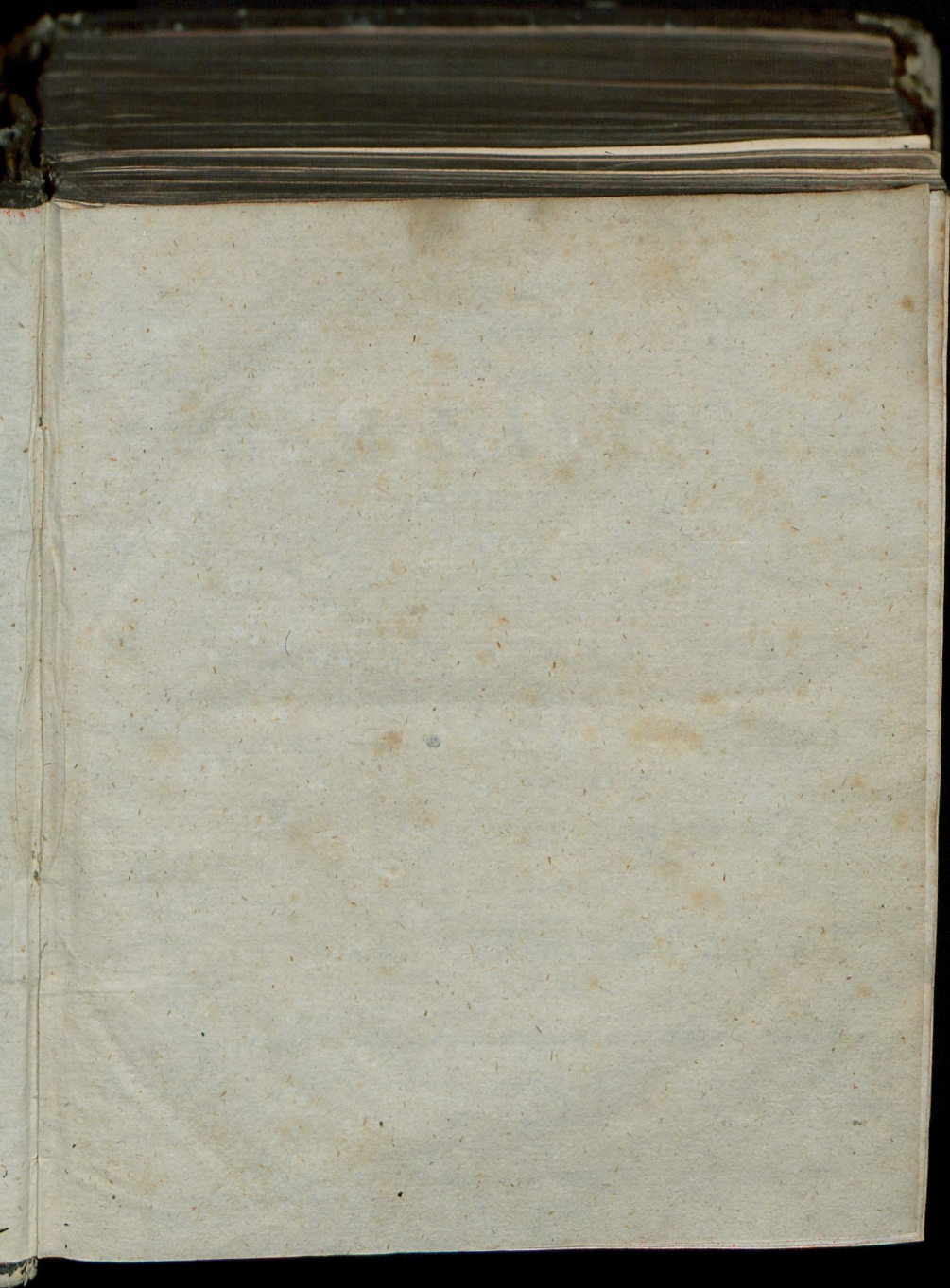
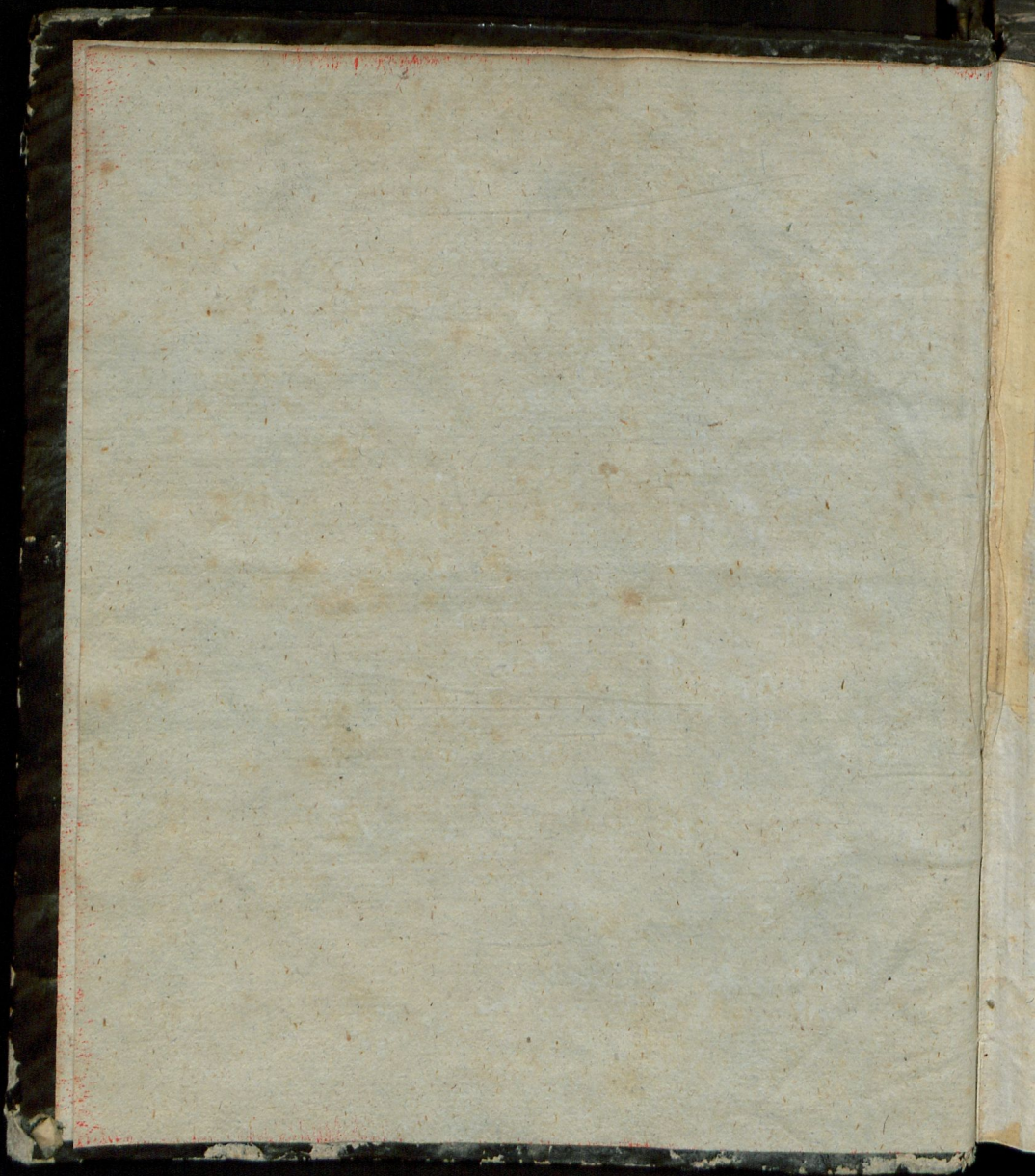

Wo. 40.

DISSERTATIO INAUGVRALIS IVRIDICA
DE
**CONTRACTV
ASSECVRATIONIS**

QVAM
SVB AVSPICIIS REGIIS
INCLYTI IVRECONSVLTORVM ORDINIS
AVCTORITATE ET CONSENSV
AD
SVMMOS IN VTROQVE IVRE HONORES
AC
PRIVILEGIA DOCTORALIA
RITE CAPESSENDA
D. MAII. MDCCLXXXVIII.
PVBLICE TVERI CONABITVR
SIMON HENRICVS GONDELA
BREMA - SAXO.

GOTTINGAE,
Litteris B ARMEIERIANIS.

DISSERTATIO IN IURIS PRAECIPUIS
ARTIBUS
CONTRACTU
ASSECTIONIS

AVCTORITATE ET CONSENSU
SACRAE MAJESTATIS
SACRAE AUSTRIACAE CAESARIS
AC REGINAE

AD
SACRAE MAJESTATIS AUSTRIACAE CAESARIS
AC REGINAE HONOREM

AD
PRIVILEGIUM DOCTORALIAE

ARTIS

D. MDCCLXXXVIII

SIMON HENRICVS GONDELLA
AVCTOR

BRUNNÆ - 1788

GOTTINGÆ

LIBRARIIS BARTHOLINIANIS

LIBERAE AC INCLYTAE
SACRI ROMANI IMPERII
REIPUBLICAE BREMENSIS

SENATVI

SPLENDIDISSIMO

VIRIS

PERILLVSTRI BV S, MAGNIFICIS, EXCELLENTIS-
SIMIS, AMPLISSIMIS, CONSVLTISSIMIS
DOCTRINA AC MERITIS ORNATISSIMIS

DOMINIS

CONSVLIBVS

DOMINIS

SYNDICIS

DOMINIS

SENATORIBVS

FAVTOIBVS SVIS

SACRI ROMANI IMPERII

IN AETERNVM COLENDIS

SENATV

HVNC

QVALEMVMQVE LIBELLVM ACADEMICVM

VIRIS

EA

PERILLVSTRIBVS MAGNIFICIS EXCERPTIS
SIMILIVM QVA PAR EST REVERENTIA

DOMINIS

CONSULIBVS

D. D. D.

DOMINIS

SYNDICIS

DOMINIS

AVCTORIBVS

AVCTOR.

CONSPECTVS.

Agitur

I. In vniuersum de affecurationibus §. 1-4.

II. Speciatim

A. De forma, obiecto affecurationis, et de personis
 quae hunc contractum inire possunt. Sect. I. §. 5-13.

B. De obligationibus contrahentium. Sect. II.

a. De obligationibus affecurati Cap. I. §. 13-17.

1. indicandi affecuratori ante initum contractum,
 quod de conditione ipse compertum habet §. 13.

2. certiozem eum reddendi de fatis rei, postquam
 periculo fuerit exposita, §. 14.

3. soluendi affecuratori pretium pro susceptione
 periculi mutuo consensu determinatum. §. 15.

4. pro-

C O N S P E C T V S.

4. probandi, si restitutionem damni perpeffi exigere ab affecuratore velit, cafum fortuitum, *risico* fuum, et pretium rei damno affectae. §. 16.

b. De obligatione affecuratoris, refituendi affecurato
damnum intuitu rei affecuratae exiftens. Cap. 2.
§. 17- 22.

I. De natura damni, quod affecurator refituere
tenetur affecurato. §. 17- 21.

1. ratione qualitatis. §. 17. 18.

2. ratione quantitatis, §. 19. 20.

3. ratione temporis, intra quod damnum in-
tuitu rei affecuratae accidens fpectat ad af-
fecuratore.

II. Quonam tempore et cui damnum fit refi-
tuendum. §. 21.

C. De modis tollendi contractum affecurationis. §. 24.
25. 26. 27.

PARS

8

PARS GENERALIS.

DE NATVRA ET INDOLE CONTRACTVS
ASSECVRATIONIS.

§. 1.

ASSECVRATIO nobis est *conuentio, qua quis pro certo pretio in se recipit determinatum rei alienae periculum.*

§. 2.

Eo tempore, quo omnia negotia ex iure peregrino diiudicabantur, assecurationem quoque cum emtione venditione, fideiussione aliisque contractibus romanis comparare soliti sunt doctores, et ex ea conuentione, quaecum maximam similitudinem habere videbatur, interpretari (a). Hodie autem fere omnes in eo consentiunt, assecurationem esse

a) KVRICKE diatriba de assecurationibus p. 5. LOCCENIYS *ius maritimum* l. 2. cap. 5. STYP-

MANN *de iure maritimo* P. 4 cap. 7. n. 159 - 199.

esse contractum proprium, per se subsistentem, quem constituerunt homines, ut indemnes seruantur in rebus periculosis, quemque leges subleuauerunt, quum saluti publicae eum expedire existimarent. Finis igitur assicurationis, quum sit auersio damni ab eo, qui rem suam periculo exponit, patet, hanc conventionem assicurato nunquam modum adquirendi fieri posse *b*).

§. 3.

Sicut hodie omnes conventiones, ita et contractus assicurationis, contractus bonae fidei est. Quaedam tamen continet, quae ad stricti iuris contractus magis spectare videntur, quo praecipue referas: quod ea, quae semel in conventionem sunt deducta, strictissime sunt ab assicurato obseruanda sub poena nullitatis totius negotii. Cuius ratio est: quia minima mutatio eius, quod in contractu est determinatum, periculum quoque mutare solet *c*) — verba contractus porro potissimum sunt ponderanda *d*), quod fere vbique contractus assicurationis litteris

b) COCCII Exercit. T. I. diff. de assicur. §. 49. STRACCA de assicur. Glossa 20. n. 4. LANGENBEK HAMBURGISCHES Schiff- und Seerecht suppl. 5. §. 18. 19.

c) POTHIER des assurances n. 68. TARGA ponderazioni sopra le contrattazioni maritime cap. 52. n. 8.

d) STYPMANN, P. 4. cap. 7. n. 420.

ris est mandandus, neque clarius nisi ex litteris his intelligi potest voluntas partium tempore initae conventionis (e). — Quum porro affecurator pro determinato pretio periculum, seu *risico* affecurati in se recipiat, hocque incertum sit, neque possit praedeterminari, ad eos contractus pertinet affecuratio, quos *contractus aleae* vocant (f).

§. 4.

Finis affecurationis quum sit reparatio damni perpeffi, eiusmodi conventio *sponsio* potius quam *affecuratio* est, qua ex vna parte aliquid promittitur, si salua maneat, ex altera vero, si intreat vel damno adficiatur res tertii cuiusdam (g). Idem obtinet, si cui, vel perdita vel laesa re, quam suam esse asserit, restitutio quidem damni pro certo pretio promissa, sed quoque probatio remissa est, periculum huius rei ad eum spectare. Non enim patet in hoc negotio, an damnum, quod intuitu eius rei accidit, vere ad eum pertineat, quod tamen ad essentiam huius contractus requiritur. Nec minus *sponsio* potius quam *affecuratio* est ille contractus, quo quidem domino promittitur certa pecunia,

(e) CASAREGIS de commercio
discept. I. N. I.

(f) EMERIGON *Traité des assurances*, Ch. 1. Sect. 3. §. 2.

(g) WESKETT. *Theorie und Praxis der Affecuranzen* (übersetzt von Engelbrecht) Tom. 2. pag. 250. n. 1.

nia, si intereat res vel laedatur, sed valori huius rei non conformis (*h*). Tunc quidem in casu damni certam pecuniam acciperet assicuratus, non autem restitutionem damni, id quod natura huius contractus exigit (§. I. 2).

PARS SPECIALIS

SECTIO I.

DE FORMA ET OBIECTO
 ASSECVRATIONIS, ET DE PERSONIS QVAE HUNC CONTRA-
 CTVM INIRE POSSVNT.

§. 5.

Omnes fere in eo consentiunt leges, praeter consensum in susceptionem periculi pro determinato praemio ad valorem assicurationis requiri, ut conuentio haec ad evitandas fraudes, et ad faciliorem reddendam probationem in scripturam, *polizam* vocant, sit redacta. Hunc in finem in omnibus ciuitatibus, vbi commercium floret, polizae, publica auctoritate typis impressae adlunt, spatia quaedam continentes, quibus condiciones suas inferere,

(*h*) BALDASSERONI *delle assicurazioni maritimi* T. I. p. I. Tit. 2. §. 14.

contrahentibus licet. — Quae quidem poliza continere debet: 1) nomen affecurati, cui tamen claufula adiici solet oder für Rechnung, den es sonst angehen mögte (*i*). 2) Nomen nauis Affecuratoris enim, etiam si nauis non sit obiectum huius contractus, valde interest, cuinam nauigio merces imponantur, quarum periculum in se recepit. Si autem affecuratus ex iusta causa nomen nauis ignorat, praecipue si merces ex loco remoto expectantur, nihilominus affecuratio valet (*k*) sed ad euitandas fraudes, et vt discerni ab aliis res affecurata possit, requiritur, vt loco nominis nauis, plaga mundi, ex qua expectantur merces, in poliza indicetur (*l*) et quantum fieri potest, pretium et qualitas earum, tam externa, quam interna (*m*) nomenque eius, qui rem expectatam mittit, et ad quem destinantur (*n*). 3) Nomen magistri nauis, quia magis adhuc quam nomen nauis scire, affecuratoris interest, quoniam ei pendente itinere sit praepositus. 4) Obiectum affecurationis. 5) Locum, vbi res affecurata periculo exponitur et ad quem destinata est. 6) Tempus per quod risico durat. 7) Determinationem periculi ab affecur-

(*i*) MAGENS *Versuch von Affecuranz* cap. 15.

(*k*) MAGENS *Versuch* cap. 15.

(*l*) EMERIGON, Ch. 6. S. 5.

P. 174.

(*m*) MAGENS l. cit.

(*n*) WEDDERKOP. S. 115.

curatore suscipiendi. 8) Diem mensem et annum, quo affe-
 curator nomen suum polizae subscripsit (o).

§. 6.

Proxenetam ad ineundum contractum adhibere, non
 est necesse. Quodsi autem eo usi sint contrahentes, omnia
 ille quae de conditione rei cognita habet, super qua affe-
 curatio ineunda est, affe-curatori indicare, polizis publicis
 uti, spatia pro voluntate partium manu propria explere,
 et curare tenetur, ne iis quid inferatur, quod cum natura
 contractus in genere, vel legibus specialibus certet. Con-
 tenta porro polizae, et quatenus de conditione rei ex man-
 dato domini affe-curatorem certiore reddidit proxeneta,
 cum adnotatione diei mensis et anni, quo contractus initus,
 et nuncius affe-curatori adlatus est, libro suo, huic usui de-
 stinato inferere debet. Pretium suscepti periculi seu *prae-*
mium, quod ab affe-curato accepit proxeneta, solvere tene-
 tur affe-curatori. Hic autem, si ratione praemii fidem pro-
 xenetae secutus sit, solutionem eius tantum ab illo, non
 ab affe-curato exigere potest, nisi fidem fallat proxeneta.
 In hoc enim casu etiam aduersus affe-curatum, ad solu-
 dum

(o) WESKETT. T. 2. p. 61.

dum praemium agere potest, modo probet, proxenetam illud ab assicurato nondum accepisse (p).

§. 7.

Omnes, quibus conventiones inire ex legum dispositione licet, partes assicurati suscipere possunt, modo periculum rei ad eos spectet, vel mandato instructi sint, ad hunc contractum ineundum (q). — Periculum autem rei alienae in se recipere, seu assicurare, potest quilibet, cui in genere se obligare et de bonis suis disponere licet (r). Minores quoque viginti quinque annis, qui publice mercaturam faciunt, officium assicuratoris cum effectu suscipere possunt, quum minori negotianti non competant beneficia, eiusmodi personis alias concessa (s). In eo autem fere omnes consentiunt assicurationum leges, proxenetas (die Assuranzmäkler) ab hoc officio esse arcendos (t). Ex

non-

(p) *Ord. v. AMSTERDAM.*
art. 37. *HAMB. A. O. Tit. 2.*
art. 3. *Ord. v. ROTTERDAM.*

Art. 76. 77. 78. 79. *Recopilacion de leyes de las INDIAS.* Lib. 9. Tit. 39. leg. 2. *SCHWEDISCHE A. O.* 3 Abschn. art. 1.

(q) *ENGELBRECHT vollstän- dige Assuranzwissenschaft* p. 91.

(r) *MAGENS Versuch* cap. 5.

(s) *EMERIGON. Ch. 4. S. 1.*
§. 1.

(t) *Ord. de la marine de LOUIS XIV.* Lib. 3. T. 3. Art. 68.
Ord. v. AMSTER. Art. 39. HAMB. A. O. Tit. 2. §. 2. SCHW. A. O. Art. 2. §. 1. PREVVS, Seer
Art. 6. §. 1.

nonnullarum quoque legum dispositione iudices, assicuratio-
num controuersias cognoscentes (*u*), eorum scribae et mi-
nistri, dispartitor publicus (der Dispacheur) (*v*) publica-
ni (*w*) inter eas personas sunt referendi, quibus, alienum
periculum in se recipere est interdictum (*x*).

§. 8.

Assicurari possunt omnes res, quae in commercio
existunt, neque speciali legis dispositione sunt exemptae (*y*).
Quae exemptio vero, si non est absoluta, sed in fauorem
tantum assicurationis tendit, licet eidem, beneficio suo re-
nunciare, et valet conuentio super eiusmodi rebus prohibi-
tis, modo contractus fraude careat (*z*). Res autem quae
plurimum constituunt obiectum assicurationis, sunt naues
et merces trans mare mittendae. Hae non solum singulae,
sed etiam in vniuersum sub generali nomine *mercium* (Gü-
ter, Kaufmanschaften) assicurari solent. Illud propter fa-
ciliorum probationem consultius est, hoc vero, si merces
sunt

(*u*) *Ord. de la mar.* l. cit. art.
68. *Ord. v. ROTTERD.* Art. 82.

v. MIDDELBURG. Art. 69.
SCHW. A. O. art. 2, §. I.

(*v*) HAMB. A. O. l. c. SCHW.
A. O. l. cit.

(*w*) SCHW. A. O. *Ord. v.*
MIDDELB. l. cit.

(*x*) WEDDERKOP *ius nauti-*
cum §. 69.

(*y*) WEDDERKOP. §. 72, 73.
74.

(*z*) MAGENS *Versuch* c. 7.
p. 6.

funt affecuratae, quae ex aliis locis expectantur, vel quae per mandatarium trans mare mittuntur (a). Hisce enim in casibus, si res affecuratae speciatim in poliza sunt nominatae et, (quod facile euenire potest) periculo non exponuntur, tollitur contractus, quia obiectum eius mutatur (§. 3.), id quod fieri nequit, si obiectum affecurationis sub generali nomine mercium comprehenditur, quia fere omnia mercium genera in eo continentur (b).

§. 9. Sub generali denominatione mercium tamen non intelliguntur 1) res quarum affecuratio legibus est interdicta (c), etiamsi haec prohibitio non absoluta sit, sed vnice tendat in fauorem affecuratorum, quia renunciationes non praesumuntur. 2) Res quae ex legum dispositione ob periculum extraordinarium, in quo versantur, in poliza speciatim sunt indicandae (d), quo pertinent praecipue res confiscationi, vel subitae corruptioni expositae. Quarum, si speciatim in poliza mentio facta non fit, quaedam leges, contractum affecurationis, quatenus eas concernit, nullum esse

(a) WEDDERKAP. I. c.

(b) MAGENS p. O. IO.

(c) STRACCA, Glossa 5. n. I.

(d) Ord. de la marine l. 3. T.

6. art. 31. HAMB. A. O. T. 4.

art. 8. IO. PREYSS. Ser. I. 6. art.

3. SCHW. A. O. Art. 5. § 34.

esse volunt (e). Hoc vero ubi non disposuere leges, vel si eius modi res speciatim indicare assicuratus non queat, valet quidem negotium, assicurator autem ad praestandum periculum rei insolitum non est obligatus, etsi praestare debeat periculum id, cui quaeuis alia res exposita fuisset in eodem casu (f).

§. 10.

Praeter merces obiectum huius contractus frequens sunt *naues*, sub quo generali nomine omnia comprehenduntur, quae ad naues pro diuersa earum destinatione pertinent, armamenta quoque et cibaria (g) non autem mercedes nautarum, de quibus ne specialis quidem assicuratio iniri potest (h). Tempore huius contractus enim, quum nondum finita sit nauigatio, merces nautarum nondum est acquisita. Ratione rei autem nondum acquisitae, nec adest periculum damni, sine quo non valet contractus noster. Si autem nautis iam repraesentata sit merces, exceptionem patitur regula, ratione eius deficiente (i). — Generatim

(e) HAMB. A. O. Tit. 4. art. 10. SCHW. A. O. I. c.

(f) BALDASSERANI T. I. P. 3. Tit. I. §. 6. pag. 215.

(g) EMERIGON CH. I. C. §. 1.

(h) Ord. v. AMST. art. 13.

MIDDELB. art. 6. HAMB. T. 2. art. 4. PREVSS. Seer. c. 6. art. 10. Ord. de la marine L. 3. T. 6. art. 15.

(i) MAGENS *Versuch* c. 16.

p. 27.

id quoque de affecuratione nauium est notandum, quod si periculum nauium indistincte susceptum est, hoc de prima navigatione tantum intelligitur (*k*), quia minimum periculum in se recipere voluisse, semper praesumendus est affecurator.

§. II.

Non dubitatur, validum etiam obiectum contractus nostri esse pecuniam, quae vulgo Bodmerygeld vocatur (*l*). Quae est fors in carinam nauis ea sub conditione credita, vt si intereat nauis, nihil, si autem salua redeat, fors cum vsuris maioribus creditori restituatur. Creditor enim, qui in periculo est constitutus, cum interitu nauis creditum suum amittendi, periculum hoc per contractum affecurationis in alium deoluere, non prohibetur (*m*). Super vsuris vero ei in contractu bodmeriae promissis non valet affecuratio, quia illae salua redeunte nauis demum adquiruntur. Debitori autem, neque super pecunia, quam per contractum bodmeriae mutuo accepit, affecurationem inire licet, quia periculum huius sortis ad eum non spectat.

Eadem

(*k*) STRACCA de affecurationib.
Gl. 12. n. 3. Decisiones rotae GEN-
VENSIS. Decis. 25. n. 3.

(*l*) MAGENS c. 17. not. I p. 27.

(*m*) BALDASSERONI T. I. P.

3. Tit. 9. §. 1.

Eadem ex causa neque de naui affecurationem inire debet, in cuius carinam pecunia credita est, nisi quatenus pretium nauis excedat quantitatem fortis, quam mutuo accepit (n).

§. 12.

Ratione omnium obiectorum, de quibus contractus affecurationis initur, obseruandum est: 1) Licere affecurato, ita sibi per hunc contractum prospicere, vt affecurator, si interierit res, cuius periculum in se recepit, obligetur ei, non solum ad restituendum damnum, quod intuitu rei accidit, sed etiam ad restitutionem praemii, quod pro suscipiendo periculo accepit. Tali modo autem, quia durior fit affecuratoris conditio, pro noua obligatione, quam in se recepit, praemium quoque nouum soluere ei tenetur affecuratus (o). 2) Sicuti omnium rerum, per leges non exemptarum periculum suscipi potest, sic etiam periculum, quod ex contractu affecurationis imminet affecuratori, in tertium quendam conferri potest, id quod *reaffecurationem* vocant. Haec autem conuentio, quum tantummodo inter reaffecuratum et reaffecuratorem fiat, sequitur, inter affecuratum et reaffecuratorem nullum vinculum, nulla iura

(n) BALDASSERONI l. c.
 (o) Ord. v. AMSTERD. art. 22.
 Ord. de la marine l. c. art. 20.
 HAMB. A. O. Tit. 3. art. 3.

SCHW. A. O. art. 3. §. 3. MA-
 GENS Versuch, cap. 26. EMBE-
 RIGON Ch. 8, S. 12. §. I, p. 242.

iura et obligationes existere, et priorem contractum per
posteriorem nullo modo mutari (p).

SECTIO II.

DE OBLIGATIONIBVS CONTRAHENTIVM

CAP. I.

DE OBLIGATIONIBVS ASSECVRATI.

§. 13.

Is qui rei alicuius periculum, quod ad ipsum spectat,
in alium quemdam transferre cupit, conditionem, qua
vitur res illa, qualitatem et vitia eius, quae ad augendum
periculum aliquid conferre possunt, alteri indicare debet,
eum quidem in finem, vt alter ille, qui partes asscuro-
ris suscipere vult, de statu rei aequè informatus, ac is,
qui transferre in eum cupit periculum, prouti consultius
visum fuerit, vel asscurationem acceptare possit, vel re-
pudiare, et in priori casu ex natura periculi suscipiendi ius-
tum praemium determinare. Quodsi autem asscuratus
mala fide de statu rei, ante initum contractum, non vt fas
erat, certiore reddiderit asscuratorem, tota conventio
tollit-

C 2

(p) EMERIGON Ch. 8. S. 14. §. 1. 2. 3.

tollitur. Negotium enim affeurationis bona fide quam maxime nititur (*q*), isque qui dolose egit, omnibus commodis priuatur, quae percipere potuisset (*r*). Sed eodem modo tollitur contractus, si quidem non mala fide egerit affecuratus, sed si eius culpa causa fuerit, quapropter de conditione rei non satis certior redditus sit affecurator. Hic enim de statu rei melius informatus, periculum eius fortasse in se non recepisset, itaque iniquum foret, affecuratum ex sua culpa cum damno alterius locupletari (*s*).

§. 14. Non solum autem affecurator ante initum contractum, conditionem rei affecuratae indicare affecuratori, sed etiam de fati eius, et damnis durante itinere intuitu eius accidentibus, ut primum nuntium de iis accepit, certior reddere affecuratorem tenetur, eum quidem in finem, ut hic ad reficiendam rem affecuratam, vel ad restituendam eam in integrum statum, omnem operam impendere possit (*t*).

(*q*) WESKETT T. I. p. 161. n. 2.

(*r*) Ord. v. AMST. art. 56. v. MIDDELBURG art. 30. HAMB. A. O. art. 1. SCHW. A. O. 3. Theil. art. 2.

(*s*) WESKETT. tom. 2. p. 200.

EMERIGON Ch. I. S. 6. §. 3.

(*t*) Ord. v. AMST. art. 36. Ord. de la marine l. 3. tit. 6. art. 42. HAMB. A. O. tit. 15. art. 5. PREV-S Seerecht art. 21. SCHW. A. O. art. 5. §. 20.

§. 15. Affecurator in se recepit periculum rei alienae pro praemio, cuius quantitas a voluntate contrahentium, et qualitate periculi suscepti pendet (u). Itaque ex natura contractus nostri affecuratus praemium conuentum illo modo et tempore, quae vel pacto vel lege determinata sunt, soluere tenetur, et perinde est, an suo, an mandatario nomine contraxerit, quia ex generali consuetudine in hoc negotio obtinente, mandatarius ad soluendum praemium obligatur. Sed etiam aduersus mandantem agere in hunc finem potest affecurator, modo mandans ipse praemium nondum numerauerit mandatario suo (v). Praemium regulariter quidem in pecunia numerata consistere solet, nihil tamen impedit, quo minus alio modo recompensationem istam constituent contrahentes, et nihilominus eiusmodi conuentio vera affecuratio manet. Praemio autem plane deficiente per se quidem negotium subsistere potest, sed ex natura affecurationis diiudicari nequit (w). Quod ad tempus solutionis attinet, omnes fere leges iubent, vt in limine contractus praemium affecuratori soluatur (x).

C 3

Quae

(u) WESKETT T. 2. p. 67.
n. 4.
(v) VALIN art. 3. p. 32. POTHIER n. 98. EMERIGON. Ch. 5. §. 4. §. I. BALDASSERONI

Tom. 1. P. 2. Tit. 7. §. 13. 15.
(w) MAGENS Versuch cap. 52.
EMERIGON Ch. 3. c. 10. p. 00.
(x) Ord. v. AMSI. art. 37. Ord.

Quae vero dispositio, quum poena nullitatis negotii non sit munita, sed vnice tendat in fauorem aſſecuratoriſ, huic licet beneficio ſuo renunciare (y).

§. 16.

Aſſecuratus qui ad reſtitutionem damni obligare vult aſſecuratoreſ, non ſolum caſum fortuitum, quo vel interierit res aſſecurata, vel damno affecta ſit, ſed etiam *riſico* ſuum, et pretium rei, quatenus amiſſa eſt, probare teneatur. Modus probandi caſum fortuitum, qui plerumque abtinet, hic eſt: exponitur damnum a nauarcho (Proteſt des Schiffers) coram iudice, conſule, vel notario eius loci, quem poſt finitum iter primum attingit, eaque damni expoſitio quorundam teſtium dictis eſt confirmanda (z). Verum etiam alio modo fieri poteſt caſus fortuiti probatio, quae quum ex natura negotii perdifficilis ſit, leuior eſſe poteſt, ita vt vnus teſtis habilis (a) et plures inhabiles ſufficiant (b). Liberatur autem ab hac probatione aſſecuratus, ſi per longum tempus lege definitum nunciuſ de re aſ-

de la marine l. 3. T. 6. art. 6.
PREVSS. Seer. l. 9. Tit. 6. art.
5. SCHW. A. O. art. 5. §. 1. Dän.
A. O. art. 22.

(y) MAGENS cap. 59.

(z) MAGENS *Verſuch* c. 59. p.
96.

(a) *Decisiones rotae* GENVEN-
SIS D. 36. n. 4. MARQVARD lib.
2. c. 13. n. 75.

(b) CASAREGIS diſc. I. n.
75. diſc. 2. n. 12. *Deciſ. rotae*
GEN. l. c. n. 5. EMERIGON
Ch. 14. S. 3. §. 3.

securata non affertur (c), quia tunc rem interiisse, legitime praesumitur. — *Risiko* suum, si de naui assicurata quaestio est, assicurator praecipue docet per probationem tituli, quo vel dominium, vel saltem periculum nauis in ipsum translatum est (d). Intuitu mercium autem *risiko* ipsius probatur per apochas nauarci (das *Connossement*), quae continet mercium nauis impositarum catalogum, et cuius nomine in nauem sint immissae (e), quae vero apochae aliam probationem nullo modo excludunt. Denique assicuratus, quatenus res sua damnata est perperam, pretium eius probare, i. e. docere tenetur, quanti ipse rem emerit, vel quanti valuerit res assicurata eo loco et tempore, quo periculo exponeretur (f). Ad huius enim pretii restitutionem se obligauit assicuratus, quare mutatio pretii externi, quae postea euenit, ad eum non spectat (g). Liberatur autem ab onere probandi pretium rei assicuratae, si eius aestimatio polizae est inserta. Haec enim, semel ab assuretore agnita et approbata, normam praebet, ad quam in casu fortuito restitutio damni est determinanda, etiam si aesti-

(c) *Ord. v. Amst.* art. 29.
PREVSS. Secr. art. 23. HAMB.
A. O. T. 2. §. 1. *ordonn. de la*
mar. art. 51. 58.

(d) *MAGENS. Versuch* c. 59. p.
 96. n. 3.

(e) *VALIN* p. 597. art. 1.

(f) *LANGENBEK suppl.* 5.
 §. 82.

(g) *WESKETT T.* 2. p. 30. 31.

stimatio verum rei assecratae pretium excedat. Namque etsi plures leges prohibeant, quominus aestimatio verum rei pretium excedat, nil tamen iniqui habet res, quum lucrum inde non percipiat assecratus, quia aucta aestimatione augetur quoque praemium, quod pro periculo suscipiendo soluitur (*h*).

CAP. II.

DE OBLIGATIONE ASSECVRATORIS.

§. 17.

Finis, ob quem contractus assecrationis inicitur, est restitutio detrimenti, quod intuitu rei assecratae passus est dominus vel is, ad quem periculum eius rei spectat. Hic igitur per casum fortuitum laesus, quatenus iam aliunde indemnus seruatus est, ab assecratore nihil exigere potest. Ceterum vero ex omnium legum dispositione, damnum quod ex iracundia maris, ex tempestate, procellis vique hostium oritur, refarcire tenetur assecrator. Praeter haec autem, non solum omnia damna ipsis rebus assecratis obuenientia (*i*), verum etiam quae saltim respectu earum patitur assecratus, ad assecratorem spectant (*k*), qua-

(*h*) MAGENS *Veruch* c. 25.

(*i*) SIYPMANN P. 4. c. 7.

n. 311. TARGA c. 52. n. 2.

(*k*) WEDDEKOP §. 91.

quatenus ab hac obligatione natura rei, leges et conuentiones speciales affecuratore non liberant.

§. 18.

Affecurator autem restituere non tenetur I) Damnum, quod ex natura rei ipsius nascitur (l). Ad affecuratore igitur, qui periculum nauis in se recepit, non spectat, si per vsum, cui destinata est, nauis deterior redditur (m), vel si ob vetustatem iter finire nequit (n). Quodsi vero merces nauis impositae, obiectum contractus nostri sint, quatenus per naturam suam corruptae vel diminutae sunt, eatenus respectu earum non obligatur affecurator (o). Sed aliter se res habet, si causa externa e. g. arrestum, corruptioni occasionem dederit (p). II. Impensae itineris ordinariae, quia ad damna referri nequeunt, ad affecuratore non spectant. Si autem per casum fortuitum crescant, earum restitutio, quatenus auctae sunt, omnino ab affecuratore exigi potest (q). III. Damnum, vel dolo
vel

(l) *Ord. v. AMST.* art. 27. *Ord. de la mar.* L. 3. T. 6. art. 29. *HAMB. A. O. T.* 5. art. 7. *PREVSS. Seer.* cap. 6. art. 32.

(m) *MAGENS* cap. 42. pag. 60.
(n) *BALDASSERONI* T. 1.

p. 381.

(o) *WESKETT* T. 2. p. 190.
STYPMANN P. 4. cap. 7. n. 320.

(p) vid. not. (l).

(q) *BALDASSERONI* l. c.

vel culpa affecurati, siue directe siue indirecte ortum, restituere ei non tenetur affecurator, quia damnum, quod quis sua culpa sentit, non sentire videtur (r). Id quoque damnum ad affecuratorem non spectat, quod ex dolo vel culpa mandatarii affecuratoris oritur, quia mandatarius personam mandantis repraesentat (s). Detrimentum vero, quod propter dolum vel culpam magistri navis et nautarum patitur affecuratus, ex plurimarum legum dispositione, restituere ei tenetur affecurator (t). Attamen, ubi leges contrarium disposuere, licet affecurato, vi conventionis specialis etiam hoc periculum affecuratori iniungere.

§. 19.

Affecurator, qui rei alienae periculum in se recepit, non solum obligatur ad restituendum damnum, quod ex totius rei interitu oritur, sed et hoc quoque tenetur pensare affecurato, quod nascitur ex laesione rei. Cessat autem haec posterior affecuratoris obligatio, 1) si polizae clausula "frey von Haverey" sit inserta (u) 2) si deficiat quantitas

(r) EMERIGON. Ch. 12. S. 2.
§. 1.

(s) BALDASSERONI T. I. P.
4. Tit. 8. §. 20

(t) KVRICKE *diatr.* pag. 6.
MAGENS cap. 51. HAMB. A. O.
Tit. 7. art. 1. PREVSS. *Seer.* cap.

6. art. 28. SCHV. A. O. art. 6.
§. 14. *Ord. v. AMST.* WESKETT
T. I. p. 84. T. 2. n. 16.

(u) WESKETT. T. I. p. 208.
n. 13. EMERIGON Ch. 12. Sect.
45. §. 2.

tas damni, quae ad obligandum affecuratore, vt affecuratum indemnem seruet, ex legum dispositione requiritur. Minimam enim laesionem praeiudicio esse affecuratori, nolunt leges, eumque in finem fere omnes disponunt, si damnum quod intuitu rei affecurateae accidit, vel non attingat, vel non excedat 3 pr. C., eiusmodi detrimenti restitutionem exigi ab affecuratore non posse (w). Huius autem legitimae dispositionis ratio quum ea sit, ne omne damnum vel minimum iniungatur affecuratori, res ipsa docet, ad determinandam hanc legitimam quantitatem, si de affecuratione mercium quaestio fuerit, non omnium rerum affecuratarum esse rationem habendam, Sed potius, si poliza tantummodo nomen generale "Kaufmanschaften". contineat, ad quodlibet genus mercium est respiciendum, an laesio eius generis legitimam damni quantitatem attingat (x). Quod si vero singularum mercium in poliza mentio sit facta, cuiusque rei specialis ratio est habenda (y).

D 2

§. 20.

(w) *Ord. v. Amst.* art. 34. v. *Rotterdam* art. 44. *Preves. Seer.* cap. 6. art. 32. *Hamb. A. O.* Tit. 21. art. 11. *Schw. Havercey-Ord.* art. 2, §. 1. *Dän, A. O.* §. 14.

(x) *Weskett. P. I.* pag. 300. 301.

(y) *Langenbek* suppl. 6. §. 82. *Magen. cap. 60.* *Weskett.* l. c.

Totius rei affecuratae pretium ab affecuratore exigere nequit affecuratus, nisi

I. ea res plane perdita fit, vel

II. ex legum dispositione affecurato liceat, totius rei pretium ab affecuratore petere, vel ob elapsum iam tempus lege definitum, intra quod nuntius de naui vel mercibus affecuratis non aduenit (*z*), vel ob conditionem, qua vitur res affecurata. Quo pertinet 1) si nauis per casum fortuitum durante itinere ad nauigandum inhabilis euadat, modo resectio vel ob qualitatem eius, vel ob causas externas fieri nequeat (*a*). 2) si nauis, vel alia res, cuius periculum in se recepit affecurator, ab hostibus vel piratis capta 3) si res affecurata a principe vel a magistratu extraneo (von hoher Hand) arresto adficiatur, vbi autem ex vnanimi fere legum dispositione affecuratus per tempus legitimum reditum nauis expectare (*b*) et durante hoc tempore ad

(*z*) Pleraque leges in eo consentiunt, rem affecuratam, si in portum Europae vel Barbariae destinata sit, vno, si autem in alium portum destinata sit, elapsis 2 annis pro amissa habendam esse. *Ord.* v. AMST, art. 29. v. MIDDEL-

BVRG art. 12. v. ROTTERD. art. 67. SCHW. A. O. art. 11. §. 2. DÄN, A. O. §. 9.

(*a*) POTHIER n. 138. EMERIGON Ch. 17. §. 6.

(*b*) scilicet 6 menses si intra, 12 menses si extra Europam res

ad rem recuperandam curam sumptibus affecluroris impendere tenetur (c). — Sed per saepe vbi affecluror, domino rei totum eius pretium restituere tenetur, res ea postea ad affecluratum redire vel alio modo ei prodesse potest. Itaque omnes omnino leges affeclurato imponunt obligationem cedendi affecluratori omnia iura, quae ei respectu rei affecluratae competunt, ne lucrum percipiat affecluratus, ex hoc negotio, quod cum natura eius certaret. Eiusmodi cessionem vero leges vocant Abandonnirung.

§. 21.

Quodsi contractus affeclurationis de mercibus initus fuerit, periculum affecluroris incipit a momento, quo ex continenti in mare transportatae sunt merces; nec interest, an statim ipsi naui imponantur, an scyphis, quibus ad nauem aduehuntur. Finitur periculum, vt primum merces peracto itinere in terram expositae sunt (d). Si nauis ipsa

D 3 fit

arresto afficitur *Ord. v. AMST.* art. 26. *Ord. de la marine* l. 3. T. 6. art. 49. *PREVSS. Seerecht* cap. 6. art. 1. §. 25. *SCHWED. A. O.* art. 11. §. 3. Ratione rerum subitae corruptioni expositarum breuius spatium statuunt pleraque leges.

(c) vid. not. (b).

(d) *Ord. v. AMST.* art. 5. *HAMB. A. O. T.* 3. art. 12. *Ord. v. ROTTERDAM* art. 46. 47. *PREVSS. Seer.* cap. 6. art. 18. *Ordon. de la marine* l. 3. T. 6. art. 13. *recap. de leges de las INDIAS* l. 9. T. 39. l. 14. 38.

fit obiectum affecurationis, periculum incipit ab eo tempore, quo initium fit onerandae navis, cessat periculum a momento, quo navis leuata est (e). Quaedam leges tempus determinauerunt, intra quod navis post aduentum in portum destinatum sit exoneranda (f), et ab obligatione liberant affecuratorem, ferendi periculum, si intra hunc terminum navis non sit leuata. Quod vero tempus quum perbreue sit, et variae causae retardare possint navis leuationem haec legum dispositio quam strictissime applicari nequit (g).

§. 22.

Res affecurata, si vel plane periit, vel ex legum dispositione plane interiisse praesumitur (§. 20.) affecurator pretium eius affecurato restituere tenetur intra terminum pacto vel lege definitum. Terminus legalis ex plurimarum legum dispositione incipit a tempore, quo res affecurata cessa est affecuratori (h). Quodsi autem intra hoc legitimum

(e) *Ord. v. AMST.* art. 5. *HAMB.* A. O. T. 5. art. 12. *PREVSS.* *Seer.* cap. 6. art. 18.

(f) *Ord. v. ROTTERDAM* art. 44. *PREVSS.* *Seer.* cap. 6. art. 18.

(g) *MAGENS Versuch.* cap. 34.

(h) *Ord. v. ROTTERDAM* art. 68. *PREVSS.* *Seerecht* cap. 6. art.

25. vnum mensem concedunt affecuratori *Schw. A. O.* art. 11. §. 2. 3. duos menses *Ord de la marine* l. c. art. 44., *Ord v. AMST.* art. 28., v. *MIDDELBURG* art. 26. *DÄN. A. O.* art. 9. 10. tres menses constituunt,

mum tempus non soluerit affecurator, vsuras, vario modo a legibus determinatas, soluere tenetur affecurato (*i*). Soluenti vero durante hoc tempore ius competit deducendi 2 vel 3 pr. C. (*k*) — Si autem non plane interierit res affecurata, sed tantummodo damnum passa sit, valet, vbi leges (*l*) vel conuentiones speciales nihil disposuere, regula iuris communis “in obligationibus, in quibus dies non ponitur, praesenti die debetur (*m*) — Damnum autem quod intuitu rei affecurate accidit, restituendum est 1) affecurato cuius nomen continet poliza, vel si nomen suum non indicauerit, illi, in cuius fauorem clausula „für Rechnung den es angehen mögte”, inferta est polizae 2) illi in quem post initum contractum affecurationis, affecuratus obiectum huius contractus transfudit (*n*) et 3) mandatario affecurati (*o*).

(*i*) WEDDERKOP *ius naut.*

§. 96.

(*k*) MAGENS cap. 58. EMERIGON T. 1. p. 37 T. 2. p. 252.

(*l*) PRAEVS. *Seerecht.* art. 23. SCHW. A. O. art. 11. §. 2.

(*m*) §. 1. I. de verb. obl. l. 14. D. de regulis iuris.

(*n*) EMERIGON Ch. 16. S. 3. §. 2.

(*o*) BALDASSERONI T. 1. p. 2. T. 7. §. 7.

 SECTIO III.

 DE MODIS TOLLENDI CONTRACTVM
 ASSECVRATIONIS.

§. 23.

Praeter modos tollendi obligationem omnibus conventionibus communes, quidam sunt contractui assecurationis proprii, quo praecipue pertinet: 1) si dolus contrahentium vel minimus interuenerit. 2) si ea negligentur, quae mutuo partium consensu polizae sunt inserta. 3) si obiectum assecurationis ex aliqua causa periculo non exponatur.

§. 24.

Totum negotium assecurationis quum bona fide nita-
 tur, facile intelligi potest, omnem dolum contrahentium,
 vel minimum, inualidum reddere hunc contractum (p).
 Dissoluitur itaque conuentio, si quae periculum assecura-
 toris

(p) WESKETT. T. I. pag. 161.

toris augere possunt, ante initum contractum ab affecurato ipsi non sunt significata. Eodem modo affecuratio infirmatur, si affecurator tempore initi contractus compertum habuerit, rem cuius periculum in se recepit, iam in eum locum, quo destinata erat, aduenisse, vel affecuratus certior factus sit, rem affecuratam interiisse. Quaedam leges, ad euitandas eiusmodi fraudes, affecuratorem damnum sciuisse praesumunt, si nuncius ex eo loco vbi damnus accidit, ad eum locum peruenire potuit, quo contractus initus, ita quidem vt pro qualibet hora 1 vel 1½ milliarum computentur, tuncque affecurationem nullam esse volunt (q). Quae vero legum dispositio, quum per saepe fallax sit (r), contractui adiici solet clausula: "auf gute oder böse Zeitung" quae renunciationem ad hanc legitimam dispositionem continet (s). Non autem impedit haec clausula, quo minus alio modo ab affecuratore possit pro-

(q) Ord. v. AMST. art. 12.
v. ROTTERDAM art. 35. Ord.
de la mar. l. c. art. 39. Recap. de
leges l. c. leg. 7. Statuta Ianuensis
l. 4. art. 17. §. securitates factae,

(r) MAGENS Versuch pag. 103.
104. Cap. 64.
(s) EMERIGON. Ch. 15, Sect. 5.
pag. 144.

probari, affecuratum tempore initi contractus interitum rei haud ignorasse (t).

§. 25.

Liberatur porro affecurator ab obligatione restituendi damnum, si ea sunt neglecta, quae mutuo partium consensu polizae sunt inserta (u) quod praecipue fit: 1) si alteri naui, quam quae in poliza nominata est, merces affecurateae imponuntur (v). 2) si alius nauarchus naui praepunitur. 3) si iter in poliza determinatum, mutatur. Diminuto autem nauigio, affecurator praemium lucratur, sed periculum quoque fert, donec nauis exonerata, vel merces in terram expositae sunt. Prolongato itinere cessat obligatio affecuratoris, nisi pro aucto praemio sese etiam ad restitutionem damni post euenientis obligare velit (w) — Regula autem, qualemcunque declinationem ab his, quae in poliza fuerint determinata, tollere contractum affecurationis, quasdam habet exceptiones: nimirum. 1. si consensus affecuratoris, vel antecedenter, vel subsequenter

(t) Id. l. c.

(u) SIRACCA. Gl. 40. n. 1.
BALDASSERONI T. I. p. 4. T. 4
§. 19. POTHIER II, 68.

(v) MARQVARD lib. 2. cap. 13.
§. 62.

(w) MAGENS Versuch, cap. 38.

ter interuenit (x) 2) si necessitate cogente, vel ex iusta causa fiat declinatio (y), vel 3) praecedente culpa magistri nauis vel nautarum, iis scilicet locis, vbi periculum, quod ex culpa nauarchi et nautarum nascitur, ad affecuratore[m] spectat (z).

§. 26.

Tollitur denique contractus noster, si res affecurata ex aliqua causa, etiam ob mutatam voluntatem affecurati (a), vel plane non periculo exponatur, vel non sic, vti in poliza determinatum est (b). Quod vero si accidit, etiam ad solutionem praemii compelli nequit affecuratus, solum autem condicere ab affecuratore potest, deducto tamen $\frac{1}{2}$ pr. C. quod ex vnanimi fere legum dispositione manet penes affecuratore[m] (c). Re affecurata tantummodo pro parte periculo exposita, restitutionem quoque partis praemii exigere potest affecuratus ab affecuratore. — Quodfi

E 2 vero

(x) MARQVARD l. c. POTHIER

l. c.

(y) WESKETT. T. I. p. 74.

n. 3. PREVSS. *Seerecht.* art. 26.

HAMB. A. O. Tit. 5. art. 18. *Ord.*

v. AMST. art. 26. *Recap. de leges*

l. c. leg. 22.

(z) Schw. A. O. art. 5. §. II.

PREVSS. *Seer.* art. 30. *Ord.* v.

AMST. art. 6, HAMB. A. O. Tit. 7.

art. 5.

(a) *Ord.* v. AMST. art. 23.

Ord. de la mar. l. c. art. 37.

PREVSS. *Seer.* art. 15. *Recap. de*

leges l. c. l. 13. *Ord.* v. ROTTER-

DAM art. 56.

(b) LANGENBEK suppl. 6.

§. 52.

(c) vid. not. a.

vero *rifco* affecuratoris semel inceperit, non amplius ad praemii restitutionem obligatur affecurator, etiamsi *rifco* tantummodo per breue tempus duret, praemium enim, quod pro susceptione periculi soluitur, ab affecuratore acquiritur, a momento quo res affecurata periculo exponitur, nec reuocari potest (*d*). Quae tamen regula exceptionem habet, si non vnus itineris periculum ab affecuratore est susceptum, sed plurium successiue instituendorum. Tunc enim, si iter posterius non incipiat, praemium pro susceptione periculi huius itineris affecuratori pensatum, ab eo nondum est acquisitum, atque repeti potest (*e*). Quaedam denique leges, affecuratorem, periculo eius tantummodo per tempus breue durante, ad restituendam praemii partem, vel legitime definitam (*f*) vel per arbitros determinandam (*g*) obligant.

(*d*) *Ord. de la marine* l. c. art. 27.
Schw. A. O. art. 7. §. 4. WESKETT T. 2 p. 112. EMERIGON. Ch. 16. Sect. 2. BALDASSERONI P. 6, T. 5. §. 32.

(*e*) WESKETT T. 2. p. III. 114 n. 7.

(*f*) *Ord. v. AMST.* art. 23.

(*g*) SCHWED, A. O. art. 7. §. 4.

T h e s e s.

I.

Restitutio in integrum minoris non prodest fideiussori.

II.

Negotiorum gestor culpam leuissimam praestare tenetur.

III.

Iudicia diuisoria non sunt actiones mixtae.

IV.

Iudicis sententia iniqua absolutus, solutum tanquam indebitum repetere potest.

V.

V.

Mandatarius praestat culpam leuissimam.

VI.

Pactum successorium dispositiuum de hereditate tertii inscientis etiam hodie non valet.

VII.

Res immobiles obiectum contractus depositi esse possunt.

VIII.

Per cessionem in extraneum factam finitur usufructus.

KK 698

ULB Halle

3

005 368 855

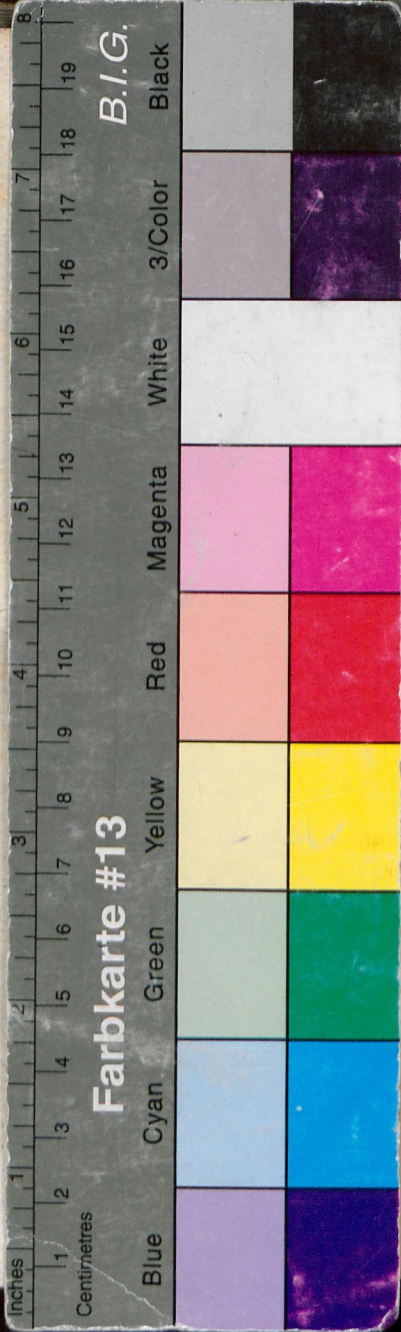

Retw 17.8.00 ✓

VD 17

DISSERTATIO INAUGVRALIS IVRIDICA
DE
**CONTRACTV
ASSECVRATIONIS**

QVAM
SVB AVSPICIIIS REGIIS
INCLYTI IVRECONSVLTORVM ORDINIS
AVCTORITATE ET CONSENSV
AD
SVMMOS IN VTROQVE IVRE HONORES
AC
PRIVILEGIA DOCTORALIA
RITE CAPESSENDA
D. MAIL. MDCCLXXXVIII.
PVBELICE TVERI CONABITVR
SIMON HENRICVS GONDELA
BREMA - SAXO.

GOTTINGAE,
Litteris B ARMEIERIANIS.